

ПЕРЕДМОВА ДО ТРЕТЬОГО ВИДАННЯ

Першу версію «Освіти проти таланту» я написав у 2000 році. Року 2011 вийшло друге, повністю переглянute видання. А тепер Ви тримаєте у руках третю – вкотре ретельно переглянута – версію. Чому виникла потреба в новому виданні?

Я написав цю книжку насамперед тому, що швидкість і природа змін вимагають, щоб ми по-іншому сприймали себе, освіту й те, як ми управляємо компаніями та інституціями. Сьогодні зміни набули шаленого темпу чи не на всіх фронтах і проблеми, описані в цій книжці, стали ще нагальніші. Нове видання – моя спроба йти в ногу з цими змінами.

По-друге, наведені тут аргументи стали ще актуальніші, і в цьому виданні я висловлюю їх ще різкіше. Що складнішим стає світ, то креативнішими треба бути, щоб подолати його виклики. Втім, багато людей сумніваються в тому, що вони мають бодай якісь творчі здібності. «Освіта проти таланту» – це книжка про те, чому творчість така важлива, чому люди не вважають себе творчими, як ми до такого дійшли і як цьому зарадити. Моя мета – допомогти людям усвідомити глибину їхніх творчих здібностей і те, чому вони в них сумніваються; спонукати організації повірити у силу інновацій і створити умови, в яких ті процвітатимуть; а також сприяти творчій революції в освіті.

У вступі до першого видання я пояснив, що назвав цю книжку саме так* з трьох причин. Вони актуальні й досі. По-перше, людський інтелект – на диво творчий. Ми живемо у світі, сформованому ідеями, переконаннями та цінностями людської уяви й культури. Людський світ – творіння не лише докільця, а й нашого розуму. Ми думаємо і відчуваємо не лише для того, щоб сприймати світ таким,

* Оригінальна назва книжки – «*Out of Our Minds*», тобто «*Несповна розуму*» або, дослівно, «*Поза нашим розумом*». – Прим. перекл.

як він є, – ми також розмірковуємо над ним і тлумачимо свій досвід, наповнюючи його значенням. Різні спільноти живуть по-різному залежно від своїх ідей і досвіду, що його вони у певний спосіб тлумачать. Ми в буквальному сенсі творимо світи, у яких живемо. І можемо їх перетворювати. Великі революції в історії людства часто були породжені новими ідеями: новими баченнями, що похитнули стару реальність.

По-друге, те, чи ми зможемо реалізувати свій творчий потенціал, почасти залежить від того, чи знайдемо ми засіб для цього, чи перебуватимемо у своїй стихії. Освіта мала б нам у цьому допомогти, але дуже часто не виконує цієї функції, і надто багато людей втрачають зв'язок зі своїми справжніми талантами. З такого погляду, вони перебувають поза своєю стихією і «поза розумом».

Врешті-решт, сучасну освітню політику охопила така собі манія. Замість аргументованої дискусії про те, які стратегії потрібні, щоб дати раду незвичайним викликам, у ній панує всім набридла мантра про підвищення традиційних академічних стандартів. От тільки ці стандарти придумали для інших часів і з іншою метою – пізніше я поясню, що маю на увазі. Ми не зможемо успішно маневрувати у складному середовищі майбутнього, якщо без кінця вдивлятимось у дзеркало заднього огляду. Сьогодні – як і тоді, коли 2001 року на світ з'явилося перше видання цієї книжки, – я переконаний, що ми будемо несповна розуму, якщо далі рухатимемося у цьому напрямку.

Кен Робінсон

Лос-Анджелес, травень 2017 року